

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
117 43 Αθήνα

Τηλ: +30 210 3314893
Φαξ: +30 210 3247578
d.karavellias@wwf.gr
www.wwf.gr

ΕΚΤΑΚΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Προς τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων

21 Ιουλίου 2014

αρ. πρωτ. 171/21.07.2014

Θέμα: *Σχέδια νόμου «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί - Εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και Βιώσιμη ανάπτυξη» και «Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις».*

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Στα φετινά τμήματα διακοπής εργασιών της Βουλής (17.06.2014-03.10.2014) προωθείται η κατάργηση κάθε έννοιας χωροταξίας και προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων. Παράλληλα, εγκυμονείται ένα σχέδιο νόμου που διευκολύνει τη μη αντιστρεπτή καταστροφή της παράκτιας ζώνης (αιγιαλού και παραλίας), και το οποίο, παρά τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς πολιτικών παρατάξεων, ποτέ δεν «αποσύρθηκε», δεδομένου ότι ποτέ δεν κατατέθηκε κάπου εκτός από τη διαβούλευση η οποία έληξε. Προσχηματικό πρόταγμα η τουριστική (κυρίως) ανάπτυξη, με κάθε κόστος. Όχιμα η Εθνική Αντιπροσωπεία, δηλαδή εσείς.

Σας καλούμε να μη συμπράξετε σε αυτές τις εγκληματικές πολιτικές που απειλούν να βυθίσουν τη χώρα στην επόμενη, βαθύτερη κρίση: οικονομική, κοινωνική και βέβαια περιβαλλοντική.

Επιγραμματικά, τα δυο σχέδια νόμου διατρέχονται από μια λογική άνευ όρων δόμησης οπουδήποτε, με σαφή προτίμηση στις μεγάλες τουριστικές εγκαταστάσεις και στην ανεμπόδιση χωροθέτηση νέων οικισμών παραθεριστικών κατοικιών, ακόμα και σε περιοχές μεγάλης οικολογικής σημασίας, δίχως βασική περιβαλλοντική μέριμνα. Τροποποιούν επίσης πρόσφατη νομοθεσία, όπως το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τον Τουρισμό και τον νόμο 4179/2013 για τις τουριστικές επενδύσεις, υποσκάπτοντας έτσι ακόμα βαθύτερα τις προοπτικές της χώρας για ασφάλεια δικαίου και σαφή χωροταξικό σχεδιασμό.

Το σχέδιο νόμου με τίτλο «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί - Εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και Βιώσιμη ανάπτυξη», που κατατέθηκε στη Βουλή στις 17 Ιουλίου και αφορά την πολεοδόμηση και οικιστική ανάπτυξη των δασών, αποτελεί άλλο ένα νομοθέτημα που πλήττει την ήδη προβληματική περιβαλλοντική νομοθεσία, καθώς και την εφαρμογή του Συντάγματος και του κοινοτικού δικαίου, και, σε τελική ανάλυση, το κράτος δικαίου.

Καθιστά επίσης προφανή πλέον την κεντρική κυβερνητική επιλογή για υποβάθμιση του καθεστώτος διατήρησης των φυσικών διαμαντιών της χώρας, δηλαδή των εθνικών πάρκων και γενικότερα των προστατευόμενων περιοχών, και τη μετατόπιση του πολιτικού ενδιαφέροντος προς την «προστασία» των μεγάλων τουριστικών επενδύσεων: εξόφθαλμες διατάξεις, όπως η κατάργηση της κατεύθυνσης του Ειδικού Χωροταξικού για απαγόρευση δημιουργίας χώρων διάθεσης απορριμμάτων εντός προστατευόμενων περιοχών¹, ταυτόχρονα με την απαγόρευση κατασκευής τέτοιων σημαντικών και οργανωμένων υποδομών κοντά σε τουριστικές περιοχές, είναι ενδεικτική αυτής της τάσης.

Το σχέδιο νόμου με τίτλο «Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις», που κατατέθηκε στη Βουλή στις 8 Ιουλίου, τροποποιεί για μια ακόμη φορά τη νομοθεσία αδειοδότησης και χωροθέτησης μεγάλων τουριστικών επενδύσεων. Πρόκειται για άλλο ένα νομοθέτημα του Υπουργείου Τουρισμού με στόχο την ανεμπόδιση προώθηση των μεγάλων σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων και των τουριστικών χωριών.

¹ Η καταργούμενη διάταξη μάλιστα χαρακτηρίζει ως «υπό διατήρηση τουριστικούς πόρους» τις περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και τις «περιοχές που προτείνονται για προστασία ως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους».

Καταργεί τις ισχύουσες ρυθμίσεις περιβαλλοντικής προστασίας, δίχως καμία αιτιολόγηση τόσο για την πραγματική ζήτηση για τα συγκεκριμένα τουριστικά προϊόντα, όσο και για το πραγματικό αναπτυξιακό όφελος, ειδικά καθώς οι επενδύσεις αυτές επιδοτούνται αδρά από τον Επενδυτικό Νόμο, όπως ο τελευταίος τροποποιήθηκε και ισχύει από το 2013. Αλήθεια, ποιες μελέτες τέθηκαν σε γνώση σας, οι οποίες να τεκμηριώνουν ότι πραγματικά υπάρχει η ζήτηση για την ανάπτυξη των συγκεκριμένων τουριστικών εγκαταστάσεων ανά την επικράτεια και μάλιστα με τόσο μεγάλο περιβαλλοντικό κόστος; Είναι, στο σημείο αυτό, αναγκαίο να υπενθυμίσουμε ότι το ισπανικό μοντέλο δόμησης μεγάλων τουριστικών εγκαταστάσεων στο 75% της παράκτιας ζώνης έχει πλέον κληροδοτήσει στις επόμενες γενιές περί τις 500.000 αζητήτες παραθεριστικές κατοικίες² και άδεια τουριστικά καταλύματα, τα οποία έχουν αποδοθεί σε έναν αγώνα περαιτέρω μείωσης των τιμών, ώστε να προσελκύσουν τουρίστες. Πολλοί αναλυτές μάλιστα εκτιμούν ότι η φρενήρης οικοδομική δραστηριότητα στις ακτές τροφοδότησε μια χρηματοπιστωτική φούσκα που συνέβαλε στην αποσταθεροποίηση του ισπανικού τραπεζικού συστήματος και στην πρόσφατη οικονομική κρίση. Αυτό πιστεύουμε πως χρειάζεται η Ελλάδα σήμερα;

Στο Παράρτημα που ακολουθεί την επιστολή αυτή, μπορείτε να διαβάσετε τις ειδικότερες παρατηρήσεις μας επί των πλέον ανησυχητικών διατάξεων που περιλαμβάνονται στα δυο σχέδια νόμου.

Αξιότιμοι κύριοι βουλευτές, τα σχέδια νόμου που έχουν θέσει στην κρίση σας τα Υπουργεία Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, και Τουρισμού εντείνουν την καταγιγιστική συρρίκνωση του θεσμικού πλαισίου προστασίας του φυσικού χώρου και των φυσικών πόρων, με πρόσχημα πάντα την κρίση και τις μνημονιακές δεσμεύσεις της χώρας.

Όπως πιστεύω θα διαπιστώσατε με την περίπτωση του σχεδίου νόμου για τον αιγιαλό και την παραλία, η καταγιγιστική νομοθέτηση εις βάρος του φυσικού πλούτου της χώρας έχει γιγαντώσει ένα κύμα κατακραυγής από πρόσωπα, κινήσεις πολιτών, περιβαλλοντικές οργανώσεις, συλλογικούς φορείς κ.α., το οποίο είναι ξεκάθαρα αυθόρμητο και ακοιμώματο. Μέσα στην ποικιλία των απόψεων που εκφράζονται από κάθε πρόσωπο ή φορέα, κοινό σημείο σύγκλισης είναι ότι η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος δεν αποτελεί δρόμο διεξόδου από την οικονομική κρίση, αλλά μόνο ευκαιριακή εισπρακτική πολιτική. Αυτή όμως η πολιτική είναι πλέον σαφές πως απομυζά το εθνικό φυσικό κεφάλαιο, το οποίο πρέπει να ειδωθεί ως βάση για την ανάπτυξη μιας μακρόπνοια ζωντανής οικονομίας.

Θεωρούμε απολύτως αδικαιολόγητη την επιλογή αυτή, στο όνομα μιας χαώδους, μακροπρόθεσμα μη βιώσιμης και σαφώς αμφισβητήσιμης με οικονομικούς όρους «ανάπτυξης». Ειδικά στην εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο που διανύουμε, θα έπρεπε η πολιτική ηγεσία της χώρας να αντιμετωπίσει με σοβαρότητα, και επιδιώκοντας ευρεία κοινωνική συμμετοχή, την εθνική ανάγκη για βιώσιμο αναπτυξιακό σχεδιασμό, βασισμένο στη διατήρηση του φυσικού κεφαλαίου και την οικολογικά ορθή, κοινωνικά δίκαιη και νομικά ασφαλή τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Είναι ιστορικό λάθος κατά τη γνώμη μας το γεγονός ότι η κρίση δεν αντιμετωπίστηκε ως ευκαιρία για τον προσανατολισμό της χώρας προς ένα βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο, με αποτέλεσμα οι καταστροφικές κατευθύνσεις που διατυπώνονται στα δυο αυτά νομοσχέδια να παρουσιάζονται σαν αναπτυξιακός μονόδρομος.

Πιστεύοντας ακράδαντα ότι η ανάπτυξη μιας ζωντανής οικονομίας οικολογικά, οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμης είναι μονόδρομος για την Ελλάδα, και αναζητώντας με συνέπεια λύσεις, το WWF Ελλάς έχει διαμορφώσει ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη «Ζωντανή ελληνική οικονομία για το περιβάλλον και τον άνθρωπο³». Ως ελάχιστη απόδειξη του ζημιολόγου για το κοινό συμφέρον μοντέλου που προωθείται από τα υπό συζήτηση σχέδια νόμου, σας καλούμε να διαβάσετε την έκθεση αυτή, εστιάζοντας ενδεχομένως στο επίκαιρο κεφάλαιο που αφορά τον τουρισμό.

Σας καλούμε να μην ψηφίσετε τα υπό σχολιασμό σχέδια νόμου και να υποστηρίξετε προς τους αρμόδιους υπουργούς και συνολικά προς την Κυβέρνηση την επιτακτική ανάγκη για διαμόρφωση πολιτικών και θεσμικού πλαισίου για μια ζωντανή ελληνική οικονομία.

Δημήτρης Καραβέλλας
Διευθυντής, WWF Ελλάς

² Διαβάστε σχετικά την επιστολή του Χουάν Κάρλος δελ Όλμο, Διευθυντή του WWF Ισπανίας, προς τους Έλληνες Υπουργούς Οικονομικών και Τουρισμού (27 Μαΐου 2014): <http://www.wwf.gr/el/news/1277-2014-05-27-13-06-40>

³ <http://www.wwf.gr/el/sustainable-economy>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΝΟΜΟΥ

Α. Σχέδιο νόμου «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί - Εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και Βιώσιμη ανάπτυξη»

1. Κατάργηση κάθε έννοιας χωροταξικής οργάνωσης, μέσα από σειρά ρυθμίσεων:

- Εξαίρεση τουριστικών εγκαταστάσεων διαφόρων κατηγοριών από το Ειδικό Χωροταξικό για τον Τουρισμό: κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα που εντάσσονται στις στρατηγικές επενδύσεις και σε ειδικά σχέδια χωρικής ανάπτυξης στρατηγικών επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ) εξαιρούνται από τις κατευθύνσεις οργανωμένων υποδοχέων του Ειδικού Χωροταξικού για τον Τουρισμό (άρθρο 28 παρ. 10). Το ίδιο προβλέπεται για τουριστικές εγκαταστάσεις που έχουν υπαχθεί στην παλαιότερη νομοθεσία περί ιδιωτικών ενισχύσεων, και για την επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων 4* και 5* (άρθρα 28 παρ. 12 και 13). Παρατείνονται και οι προθεσμίες έγκρισης αιτήσεων για επενδυτικά σχέδια πριν την 1.9.2008, έτσι ώστε οι τελευταίες να μην υπάγονται ούτε στο ισχύον, αλλά ούτε και στο προηγούμενο Ειδικό Χωροταξικό του Τουρισμού (άρθρο 4 παρ. 3 ν. 4002/2011, όπως τροποποιείται από το άρθρο 28 παρ. 15 του σ/ν). Ανοίγει δηλαδή ο δρόμος για χωροθέτηση μεγάλων τουριστικών εγκαταστάσεων, ακόμα και εντός προστατευόμενων περιοχών, χωρίς κανέναν χωροταξικό σχεδιασμό.

- Το ίδιο το Ειδικό Χωροταξικό τροποποιείται, χωρίς να τηρηθούν οι σχετικές απαιτήσεις, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζονται ακόμα περισσότερο οι ήδη ισχνές περιβαλλοντικές του πρόνοιες. Καταργείται η απαγόρευση δημιουργίας «χώρων υγειονομικής ταφής ή άλλ[ου] τρόπ[ου] διάθεσης/διαχείρισης απορριμμάτων στις περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών και στην άμεση περίμετρο τους, καθώς και στις περιοχές που προτείνονται για προστασία ως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους», η οποία είχε θεσπιστεί «με σκοπό τη διατήρηση της αξίας και ποιότητας των τουριστικών πόρων, να απαγορεύεται η δημιουργία» (άρθρο 28 παρ. 14, που τροποποιεί σχετική παράγραφο του Ειδικού Χωροταξικού για τον Τουρισμό). Ταυτόχρονα, με απόφαση⁴ του Δεκεμβρίου 2013, το Υπουργείο Τουρισμού έχει αναγάγει τις μεγάλες τουριστικές μονάδες (σύνθετα τουριστικά καταλύματα και τουριστικά χωριά) σε αντικείμενο μείζονος προστασίας: ορίζει ελάχιστη απόσταση από χώρους επεξεργασίας στερεών αποβλήτων και λατομεία (άρθ. 2, παρ. 3), δίχως όμως πρόνοια για συντονισμό με τον ισχύοντα σχεδιασμό για τη διαχείριση των απορριμμάτων και βεβαίως δίχως καμία αναφορά σε αποστάσεις από παράνομες χωματερές, οι οποίες αφθονούν στην ύπαιθρο. Με τον τρόπο αυτόν το Υπουργείο Τουρισμού καθιστά πιο ελκυστική την επιλογή της απόρριψης στερεών αποβλήτων σε παράνομους χώρους ταφής, καθώς περί αυτών δεν υφίσταται περιορισμός στην απόσταση, παρά τη σύννομη χωροθέτηση και κατασκευή χώρων υγειονομικής ταφής και επεξεργασίας. Άλλως, πώς μπορεί κανείς να υποθέσει ότι θα εξυπηρετηθούν οι ανάγκες νέων οικισμών και μεγάλων τουριστικών συγκροτημάτων που δίχως κανέναν σχεδιασμό θα μπορούν πλέον να οικοδομούνται όπου γης ανά την ελληνική επικράτεια, αν όχι με το γνωστό πλέον μοντέλο των χωματερών;

- Και στα δημόσια ακίνητα, επιδεινώνονται σοβαρά οι πολεοδομικές ρυθμίσεις. Ειδικότερα, καταργείται στην ουσία η απαγόρευση κατάτμησης (άρθρο 28 παρ. 22 του σ/ν), ενώ σε χρήσεις τουρισμού-αναψυχής, θα είναι εφεξής δυνατή η υπέρβαση του ανώτατου ορίου εκμετάλλευσης χωρίς παραχώρηση στον δήμο αντίστοιχης έκτασης (άρθρο 28 παρ. 23).

- Υπονομεύεται, για πολλοστή φορά, η προσπάθεια χωροθέτησης των λατομικών δραστηριοτήτων, που υποβαθμίζουν το οικιστικό και φυσικό περιβάλλον και το τοπίο της χώρας, με την επέκταση εκτός λατομικών περιοχών και εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων σε περιοχές όπου εκτελούνται «έργα μεγάλης Εθνικής σημασίας», χωρίς καμία άλλη προϋπόθεση (28 παρ. 21). Ίδιο αποτέλεσμα έχουν και οι παρεκκλίσεις από τους όρους και περιορισμούς δόμησης για τις εκτός σχεδίου βιομηχανίες, ακόμα και στην κορεσμένη περιοχή της Αττικής (άρθρο 28 παρ. 30-31).

2. Κατάργηση της νομικής προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων.

- Προτείνονται ρυθμίσεις που ενθαρρύνουν και επιβραβεύουν εμπρησμούς. Δασικές εκτάσεις δεν κηρύσσονται αναδασωτές, κατά παράβαση του Συντάγματος, με παράνομα ή καινοφανή κριτήρια, όπως το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς και ο χαρακτήρας τους ως «δασοβιοκοινοτήτων» [άρθρο 3 παρ. 5 γ) ν.

⁴ Απόφαση 27715/2013 (ΦΕΚ Β' 3118/09.12.2013) «Καθορισμός τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και λοιπών όρων και προϋποθέσεων για την αδειοδότηση αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων».

998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 32 παρ. 4 του σ/ν]. Ταυτόχρονα, οι αναδασώσεις θα αίρονται ή θα ανακαλούνται χωρίς τις ελάχιστες εγγυήσεις που προσφέρει μία απόφαση της ΕΕΔΑ [άρθρο 44 παρ. 4 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 35 παρ. 3 του σ/ν]. Για πρώτη φορά στη νομοθεσία και με διαστρέβλωση της σχετικής νομολογίας, θεσπίζεται κατάλογος επιτρεπτών επεμβάσεων σε αναδασωτές εκτάσεις (άρθρο 46 παρ. 1, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν): σε μία περίπτωση, οι επιτρεπτές αυτές επεμβάσεις αγγίζουν τα όρια της γελοιότητας (αναζήτηση θησαυρού, άρθρ. 57 παρ. 3 όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν).

Εκτάσεις που είναι αναμφίβολα δασικές, ακόμα και σύμφωνα με το σ/ν, στερούνται την προστασία της δασικής νομοθεσίας, όπως συμβαίνει με τις «ζώνες αποστραγγιστικών δικτύων ... που φέρουν δασική βλάστηση φυσικώς ... δημιουργημένη» [άρθρο 3 παρ. 6 στ) ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 32 παρ. 4 του σ/ν], και τις ιδιωτικές εκτάσεις με «δασική ..βλάστηση που δεν συνιστά δασοβιοκοινότητα» [άρθρο 3 παρ. 5 α) ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 32 παρ. 4 του σ/ν].

- Ενώ οι δασικοί χάρτες δεν πρόκειται να ολοκληρωθούν για χρόνια, το σύστημα προσωρινής επίλυσης αμφισβητήσεων αποδυναμώνεται. Δυνατότητα υποβολής αντιρρήσεων κατά πράξης αποχαρακτηρισμού για οτιδήποτε χαρακτηριστεί «μεγάλη επένδυση» θα παύσει ουσιαστικά να υπάρχει, αφού οι σχετικές πράξεις εκτελούνται και ο φορέας του έργου εγκαθίσταται στη δασική έκταση πριν η σχετική πράξη καταστεί οριστική και τελεσίδικη [άρθρο 14 παρ. 8 β), όπως τροποποιείται από το άρθρο 34 του σ/ν]. Οι Επιτροπές Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων (Ε.Ε.Δ.Α.) υποβαθμίζονται, καθώς εφεξής ιδιώτες δικηγόροι με σχετικά μικρή (οχταετή) υπηρεσία, πιθανώς με διαφορετική ειδίκευση, θα μπορούν να ορίζονται ως πρόεδροί τους. Υπενθυμίζεται ότι σήμερα, πρόεδροι ορίζονται μόνο δικαστικοί με οκταετή υπηρεσία, γεγονός το οποίο αποτελεί εγγύηση για την αμεροληψία και ανεξαρτησία τους. Μάλιστα, θα πληρώνονται από το Πράσινο Ταμείο, στερώντας το τελευταίο από σημαντικούς πόρους για ουσιαστική δασική προστασία [άρθρο 10 παρ. 3 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 33 παρ. 2 του σ/ν].

- Ελεγκτείται η εκτός σχεδίου δόμηση, με τη δυνατότητα έγκρισης δόμησης χωρίς την ύπαρξη «προσώπου» γηπέδου για επεμβάσεις σε δάση, δασικές και αναδασωτές (κατά περίπτωση) εκτάσεις (άρθρο 45 παρ. 6 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν): δημιουργείται, έτσι, ένα καθεστώς δόμησης, ακόμα και για οικιστικές χρήσεις (πρβλ. άρθρα 60-61, για οικοδομικούς συνεταιρισμούς, και τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες στο πλαίσιο σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, άρθρο 49 παρ. 4, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν) μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις πιο χαλαρό από αυτό που ισχύει σε μη δασικές εκτάσεις.

- Για πρώτη φορά, ένας μεγάλος αριθμός επεμβάσεων με επιπτώσεις στο δασικό περιβάλλον απαλλάσσεται τελείως από το αντάλλαγμα χρήσης: μεταξύ άλλων, οι μεταλλευτικές έρευνες, οι επεμβάσεις σε πάρκα και άλση, και μάλιστα κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας, ακόμα και για «αναζήτηση θησαυρού» (άρθρο 45 παρ. 10 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν). Για τις υπόλοιπες, θεσπίζονται γενναϊόδωρες εκπτώσεις σε σχέση με την πραγματική αξία του δάσους, όπως η τελευταία επανακαθορίζεται από το σ/ν (άρθρο 45 παρ. 8, δύο τελευταία εδάφια ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36).

- Αντίθετα με ό,τι ισχυρίζεται το πλούσιο πληροφοριακό υλικό του υπουργείου, σε όσα δάση και δασικές εκτάσεις απομείνουν, οι επεμβάσεις εντείνονται, και πραγματοποιούνται με λιγότερες εγγυήσεις:

- Παρέχεται, κατά παράβαση της σχετικής νομολογίας του ΣτΕ (π.χ. ΣτΕ Ολομ. 534/03), η δυνατότητα σε οικοδομικούς συνεταιρισμούς να οικοδομήσουν δάση και δασικές εκτάσεις (άρθρο 10 παρ. 5).
- Κατά την πολεοδόμηση στις περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων, τα δάση και οι δασικές/αναδασωτές εκτάσεις μπορεί να υποδέχονται 50% των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων της πολεοδομημένης έκτασης (άρθρο 7 παρ. 2).
- Για πρώτη φορά, επιτρέπεται η εγκατάσταση έργων εκμετάλλευσης πρώτων υλών που δεν είναι χωροθετημένα «από τη φύση» (εγκαταστάσεις επεξεργασίας, χώροι απόθεσης) σε δάση και δασικές εκτάσεις, ακόμα και όταν είναι δυνατή για αυτά η διάθεση δημόσιων μη δασικών εκτάσεων (άρθρο 47 παρ. 3, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν).
- Εγκαταλελειμμένα ακίνητα σε δάση και δασικές εκτάσεις, στα οποία θα έπρεπε το φυσικό περιβάλλον να αποκατασταθεί, θα παραχωρούνται ακόμα και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς «ή μη» (δηλαδή κερδοσκοπικού) σκοπού, κατά παρέκκλιση των χρήσεων γης και όρων δόμησης, για να χρησιμεύσουν ως αποθήκες ανθρώπων (ή «κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών») (άρθρο 237^Α ν.δ. 86/1969, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 44 του σ/ν).

- Επιτρέπεται, για πρώτη φορά, η εκχέρσωση για αγροτική καλλιέργεια δασών αναφυχής και δασών που έχουν «ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό και γεωμορφολογικό ενδιαφέρον ή περιλαμβάνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης και ζώνες ειδικής προστασίας» (άρθρο 47 παρ. 4 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν, σε σύγκριση με το ισχύον 46 παρ. 3 ν. 998/1979), δηλαδή ακόμα και σε περιοχές Natura 2000.
- Προβλέπεται σωρεία επεμβάσεων σε πάρκα και άλση, και μάλιστα χωρίς αντάλλαγμα, όπως «περιορισμένης έκτασης χρήσεις εστίασης και αναφυχής για την εξυπηρέτηση του ...χώρου», «κατασκευή υπογείων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων (σταθμοί αυτοκινήτων)», «λειτουργίες και δραστηριότητες ήπιας αναφυχής, κοινωφελείς λειτουργίες και εγκαταστάσεις αστικών υποδομών» (άρθρα 58-9 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν, σε συνδυασμό με το άρθρο 21 ν. 4269/2014).
- Η αποκατάσταση λατομείων εντός περιαστικών δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων παραπέμπεται στις ελληνικές καλένδες, καθώς αυτά προορίζονται για χώρους πολιτιστικών εκδηλώσεων (άρθρο 54 παρ. 3, αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν).
- Ωσάν τα παραπάνω να μην επαρκούν, το σ/ν νομιμοποιεί σωρεία αυθαίρετων επεμβάσεων στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται «υφιστάμενα κτίρια και υποδομές» εντός πάρκων και αλσών (άρθρο 58 παρ. 4 ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 36 του σ/ν), κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας, χιονοδρομικά κέντρα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την λειτουργία τους χωρίς έγκριση επέμβασης, κατασκηνώσεις «χωρίς τις προϋποθέσεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας» (!), ορειβατικά καταφύγια, τουριστικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα δασικού χαρακτήρα που ανεγέρθηκαν από «τον Ε.Ο.Τ., την Ε.Τ.Α.Δ. ή τρίτο» (!) και κοιμητήρια: πολλές από αυτές θεσπίζονται για πολλοστή φορά, με αποτέλεσμα ένα καθεστώς διαρκούς ανομίας (άρθρο 52).

B. «Απλούστευση διαδικασιών λειτουργίας τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών, ειδικές μορφές τουρισμού και άλλες διατάξεις»

- Για το σύνολο σχεδόν των τουριστικών δραστηριοτήτων, χρησιμοποιούνται ευρέως οι τεκμαιρόμενες άδειες (άδειες που «θεωρούνται» ότι έχουν εκδοθεί μετά από ορισμένο διάστημα), με όλη την αδιαφάνεια, τους κινδύνους για το τουριστικό κοινό, την έλλειψη εγγυήσεων και την αβεβαιότητα για το περιεχόμενο και τις προϋποθέσεις που περιέχουν: έτσι, προβλέπεται τεκμαιρόμενο (σιωπηρό) ειδικό σήμα λειτουργίας (ΕΣΛ) ξενοδοχείων και οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων [άρθρο 3 παρ. 2], ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων-διαμερισμάτων [άρθρο 4 παρ. 2], χορήγηση βεβαίωσης συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων για κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος [άρθρο 3 παρ. 3].
- Η αυθαίρετη δόμηση εντάσσεται πλήρως στο «τουριστικό προϊόν» της χώρας, καθώς η άδεια δόμησης υλοκαθίσταται από τη βεβαίωση περαιώσης, και παράνομες κτιριακές εγκαταστάσεις προβλέπεται να αδειοδοτούνται με απόφαση Γ.Γ. ΕΟΤ [άρθ. 19 παρ. 2], μάλιστα χωρίς περιβαλλοντική αδειοδότηση. Επιπλέον, οι όροι δόμησης σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων τροποποιούνται, έτσι ώστε αυθαίρετες κατασκευές να μπορούν να ενσωματωθούν (συνυπολογιστούν) σε αυτά με υλοποιημένο συντελεστή δόμησης 0.2% [άρθρο 17 παρ. 2]. Με μία ρύθμιση που προδήλως αντιβαίνει και στο ενωσιακό δίκαιο, η άδεια λειτουργίας τουριστικών λιμένων «επεκτείνεται» μέχρι 31.12.2014, ακόμα και χωρίς περιβαλλοντικούς όρους σε ισχύ [με απλή βεβαίωση υποβολής μελετών] [άρθρο 13]. Για πολλοστή φορά, «θεωρούνται νομίμως υφιστάμενες» οι αυθαίρετες εγκαταστάσεις ενός διευρυμένου καταλόγου χιονοδρομικών κέντρων (άρθρο 19 παρ. 1).
- Φαίνεται όμως ότι στο τουριστικό προϊόν εντάσσεται και η υποβάθμιση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, αφού κρίσιμα δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτει η τήρηση της πολεοδομικής, χωροταξικής, περιβαλλοντικής και υγειονομικής νομοθεσίας – π.χ., η αρχιτεκτονική μελέτη, η βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού και υδρευτικού συστήματος – υλοκαθίστανται από υπεύθυνες δηλώσεις μηχανικών [άρθρα 3 παρ. 1 δ) και ζ), 4 παρ. 1 ζ)]: μάλιστα, στα επιπλωμένα δωμάτια, δεν χρειάζεται ούτε καν η βεβαίωση καλής λειτουργίας αποχετευτικού συστήματος. Επιπροσθέτως, εξαιρούνται οι μαρίνες 20000-50000 τετραγωνικών από την διαδικασία δύο σταδίων, η οποία περιλαμβάνει έκδοση π.δ. και κ.υ.α. έγκρισης λιμενικών έργων, και προφανώς εφεξής θα απαιτείται μόνο το β' στάδιο [άρθρο 9]. Ταυτόχρονα, με απλή κ.υ.α., θα «εναρμονίζεται» η διαδικασία χωροθέτησης τουριστικών λιμένων ως προς χρήσεις γης, τα όρια θαλάσσιας/χερσαίας ζώνης, τους όρους/περιορισμούς

δότησης [άρθρο 14]. Οι ρυθμίσεις των τελευταίων ετών έχουν καταργήσει κάθε χωροταξικό σχεδιασμό στην περίπτωση των τουριστικών λιμένων.

- Οι συντάκτες του σ/ν, όμως, εξαντλούν την αυστηρότητά τους στην πάταξη της ελεύθερης κατασκήνωσης σε κοινόχρηστους χώρους [άρθρο 7 παρ. 18]: άλλωστε, πρόσφατα (38 παρ. 1γ) ν. 4055/12) η φυλάκιση αυξήθηκε σε εξαμήνη, και το ανώτερο πρόστιμο σε 3000 ευρώ.

Περισσότερες πληροφορίες:

Γιώργος Χασιώτης, Νομικός συντονιστής, g.chasiotis@wwf.gr

Θεοδότα Νάντσου, Επικεφαλής πολιτικής, tnantsou@wwf.gr